UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Suumma [!] de laudibus christifere virginis Marie

Albertus <Magnus, Heiliger>

Colonie, 1502

VD16 A 1357

De [con]tine[n]tia

urn:nbn:de:hbz:466:1-69610

Visual Library

ħmõi cohibitione vel reſtrictione motuũ inordinatorũ. vnde ē q̄ſi
delectatio pugnatorũ poſt victoriã. ⁊ ſic eſt delectatio ꝑ modũ peni
tentie. Modeſtia autẽ beatiſſime ꝟginis nõ eſt de reſtrictione appe
tituũ inordinatorũ qui in ea eſſe nõ poſſunt. ſed ē ſubiectio carnis ꝑ
fecta et ſenſualitatis ad ſpm̃ ſm̃ tale ⁊ tam plenũ rationis domi
niũ. ꝙ nõ eſt poſſibile iraſcibilẽ vel cõcupiſcibilẽ vel etiã rationalem
excedere ſuũ modũ. ⁊ fructus modeſtie in ipſa nõ eſt ſuꝑ cohibitio
ne vel reſtrictione motuũ inordinatorũ qui in ea nõ ſunt. ſed in ea ē
delectatio ſuꝑ eo ꝙ ħmõi motus ei nõ inſunt nec ineſſe poſſunt. Et
ſic ſua refectio ē ꝑ modũ innocentie. refectio autẽ aliorũ fuit ꝑ mo
dũ penitentie. ſed ſtatũ penitentie excellit ĩproporcionabiliter ſtatꝰ
innocentie in dignitate. igiꝛ refectõ per modũ innocentie refectõem
ꝑ modũ penitẽtie. quia pena poteſt demi culpa ꝑhennis erit. Sic
igiꝛ patet ꝙ beatiſſima ꝟgo fructũ modeſtie ĩproportionabiliter ex
cellentius omni viatore habuit. ¶De continẽtia.

N̄ Deciotercio de cõtinẽtia q̄ vt di. glo. ē a licitis abſtinere. ⁊
intelligiꝛ de licitis ⁊ placitis. qꝛ Eſt ꝟtus placitis abſtinuiſ Rõ prima.
ſe bonis. ⁊ intelligiꝛ hoc de placitis ſm̃ ſenſum. Quia nõ ē ꝟtus ab
ſtinuiſſe a bonis placitis ſm̃ intellectũ. illa em̃ ſunt ſimpliciter bona
⁊ ſm̃ virtutẽ appetenda. a bonis autẽ delectabilibus ſm̃ ſenſum ab
ſtinendũ ē. Summe vero delectabile ſm̃ ſenſuꝫ ē actꝰ generationis.
igiꝛ ab hoc abſtinere ē maximũ ꝟtutis. hoc autem eſt tribus modis Abſtĩnẽtia fit
ſm̃ abſtinentiã ꝑfectã. vel ꝑfectiorẽ. vel ſm̃ ꝑfectiſſimã. ꝑfectaꝫ in cõ tribꝫ modis.
iugatis. ꝑfectiorem in viduis. perfectiſſimã autẽ vt in virginibus. ⁊
ibi perfectior ſm̃ ꝙ virginitas ꝑfectior. igiꝛ ſimpliciter in ſummo vbi
eſt virginitas ĩ ſummo. ſed hec in beatiſſima virgine fuit ĩ ſummo.
igiꝛ habuit fructũ continẽtie in ſummo. ¶Itẽ virtus eſt circa arduũ 2
⁊ difficile. ſed continentia ſm̃ abſtinentiam actus generationis ma
xime eſt ardua ⁊ difficilis nature corruptibili precipue circa parteꝫ
que ē corrupta ⁊ infecta. igiꝛ vbi ē illa abſtinentia in ſummo ibi erit
continentia in ſummo. hec autẽ fuit in beata virgine. igiꝛ ipſa habu
it continentiã in ſummo. ¶Itẽ licitũ eſt quod nulla lege ꝓhibetur.
ſed beatiſſime virgini nõ eſt lex impoſita. Iuſtis em̃ nõ ē lex poſita 3
vñ ad Gal. enumeratꝫ fructibꝰ ſubiũgiꝛ. aduerſus ħmõi nõ ē lex. igi
tur ei om̃ia licebãt. om̃ibus aũt alijs erat lex poſita. ğ omnia erãt ei
improporcionabiliter magis licita igiꝛ ĩproporcionabiliter alijs cõ
tinentie eiꝰ fructus erat maior. ¶Itẽ augmentat ꝟtutẽ cõtinẽtie ab
ſtinere a rebus nõ tm̃ licitis ⁊ placitis. ſed ab aliq̄bus etiã debitꝫ. erit 4
igiꝛ ꝟtus ꝯtinentie ꝑfecta abſtinere a licitis placitis ⁊ debitis. igiꝛ a
magis debitis abſtinere erit maior virtus. Sed beata virgo impro
porcionabiliter abſtinuit ab honoribus ⁊ rebus ſibi debitis plus

oĩbus aliȷs creaturis. q̃ ſua ꝯtinentia fuit ĩproporcionabilis om
1 nibꝫ aliȷs creaturis. ¶ Itē vbi augmentat virtutē cōtinētie abſtinere
a magno ⁊ digno ſibi debito ⁊ licito in ſummo. ibi erit continentia
in ſummo. Sed honor ⁊ reuerentia que debebat ei ĩq̃tū erat mater
dei excellit omnē reuerentiã ⁊ omnē honorē debitū creature. igit ipa
habuit fructū continētie in ſummo. Sic igit patꝫ qualiter beatiſſi-
ma ꝟgo abſtinuit a ſumme licitis. a ſumme placitis. a ſumme ardu
is. a ſumme debitꝭ a ſumme dignis. Et ſic fructū cōtinentie excellen
tius habuit omnibus creaturis. ¶ De caſtitate

V Decimoquarto d̾ caſtitate que vt dicit gloſa ē recte vti lici-
tis ¶ Qđ autē fuerit in beatiſſima ꝟgine in ſummo ꝓbat h̾
Rō prima. modo. Triplex ē ſtatus. ſcꝫ añ gratiã. ꝑter gratiã. in gratia ⁊ i gloria
Triplex ē ſtatꝰ In primo ſtatu fit opatio ſm naturã. in ſcđo opatio ſm gloriã. ſed
inter hec duo extrema ſcꝫ oĩa opari ſm naturã ⁊ oĩa opari ſm glori
am ſunt duo media ſcꝫ operari q̃nq̃ꝫ ſm naturã. aliq̃n ſm gratiam.
Duo ſunt extrema ⁊ vnū mediū. q̃ erit ⁊ ſcđm mediū ſcꝫ opari om-
nia ſuꝑ naturã ſemꝑ ⁊ ſemꝑ ſm gratiã. omnia operari ꝑ gloriã con
uenit cōprehenſoribꝫ. ſm naturam corruptã vel incorruptã peccato
ribus ⁊ irrationabilibꝫ. opari quãdoq̃ꝫ ſm naturã. quãdoq̃ꝫ ſm gra
tiã communiter cōuenit viatoribꝫ. igit operari omnia ſuꝑ naturaꝫ vel
ſemꝑ ſm gratiã vel nunq̃ꝫ ſine gratia cōuenit ſtatui medio inter com
ꝓhenſores ⁊ viatores. ille autē eſt ſtatꝰ beatiſſime ꝟginis. igit id opa
ri ꝯuenit btiſſime ꝟgini tm̄. ⁊ illud operari ē ſumme recte vti licitis.
2 igit ei ſoli cōuenit recte vti licito. q̃ ei cōuenit caſtitas i ſummo ¶ Itē
omnes actiones hūane ſunt referibiles ſm actū vie. igit ſumme ꝑfe
ctius ſm ſtatū vie oĩes actōes refert. hoc aūt fuit beatiſſima virgo
igit ipa retulit oĩes actiones ſuas ¶ Itē aplꝰs. ſiue mãducatis ſiue
3 bibitis oĩa in gloriã dei facite. hoc autē eſt referre omnia ad gloriã dei
⁊ hmōi referri ē vti. igit cōtingit omnibꝫ recte vti. Sed cū vti cōſi-
ſtat in referēdo. Eſt eñ ſm Aug. vti id qđ in vſuꝫ venerit ad id q̃ ē
fruendū vel quod amat obtinēdū referre ſi tm̄ amãdū ē. ſicut cōtingit
referre differēter ita ꝯtingit differenter vti. Sed viatores contingit
oĩa referre habitualiter. ſolã ꝟginē cōtingit oĩa referre etiã actuali
ter. igit cōuenit ei vti omnibꝫ ĩproporcionabilr. Qđ autē nulli via
tori cōueniat poſſe referre actualiter ſic pꝫ. Omnē aliū neceſſe ē pecca
re venialiter aliq̃n. ſed quicūq̃ꝫ peccat venialiter nō refert illū actū ac
tualiter. igit quecūq̃ꝫ neceſſe ē aliq̃n venialiter peccare illū ĩpoſſibile ē
oĩa referre actualiter. ſꝫ omnē viatorē excepta beata ꝟgine neceſſe ē ali
quãdo peccare venialiter. igit ipa ſola potuit oĩa referre actualiter.
¶ Itē inter habitū ⁊ ſtatū mediū ē actꝰ. q̃ inter ſtatū fruēdi ⁊ habitū
4 referēdi mediū ē actꝰ referēdi. igit inter frui deo ⁊ omnibꝫ in deo ac-